

Porsgrunn kommune

Rådmannens stab

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Postboks 8036 Dep
0030 OSLO
postmottak@bld.dep.no

Deres ref.
13/3837

Vår ref.
14/06911-3

Dato
07.01.2015

Melding om vedtak: Høring - endringer i introduksjonsloven - introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Utvalg for helse og omsorg har behandlet saken i møte 16.12.2014 sak 57/14

Vedtak

Porsgrunn kommunes synspunkter på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets forslag til endringer i introduksjonsloven, jf. høringsbrev fra Departementet dat. 07.11.2014, ref. 13/3837, framgår av saksframstillingens Høringsuttalelse fra Porsgrunn kommune.

Med hilsen

Dag Steen Hansen
Rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk.

Vedlegg

Postadresse

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 Porsgrunn

Besøksadresse

Storgate 153
3915 Porsgrunn
www.porsgrunn.kommune.no

Telefon: 35 54 70 00
Telefaks: 35 55 01 50
Epost: postmottak@porsgrunn.kommune.no

Bankgiro:
Org.nr.: 939991034

Arkivsak-dok. 14/06911
Arkivkode
Saksbehandler Dag Steen Hansen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Utvalg for helse og omsorg	16.12.2014	57/14

SAKSPROTOKOLL

Høring - endringer i introduksjonsloven - introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Utvalg for helse og omsorg har behandlet saken i møte 16.12.2014 sak 57/14

Møtebehandling

Ingen nye forslag fremlagt

Votering

Rådmannens innstilling enst vedtatt

Vedtak

Porsgrunn kommunes synspunkter på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets forslag til endringer i introduksjonsloven, jf. høringsbrev fra Departementet dat. 07.11.2014, ref. 13/3837, framgår av saksframstillingens Høringsuttalelse fra Porsgrunn kommune.

Arkivsak-dok. 14/06911-1
Saksbehandler Dag Steen Hansen

Saksgang
Utvalg for helse og omsorg

Møtedato

HØRING - ENDRINGER I INTRODUKSJONSLOVEN - INTRODUKSJONSPROGRAMMET OG OPPLÆRING I NORSK OG SAMFUNNSKUNNSKAP

Rådmannens innstilling

Porsgrunn kommunes synspunkter på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets forslag til endringer i introduksjonsloven, jf. høringsbrev fra Departementet dat. 07.11.2014, ref. 13/3837, framgår av saksframstillingens Høringsuttalelse fra Porsgrunn kommune.

Vedlegg

1. Høringsbrev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet dat. 07.11.2014
2. Høringsnotat fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet dat. 07.11.2014

Referanser i saken

- Lov 4. juni 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven).
- Forskrift 18. juli 2003 nr. 973 om fravær or permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordning.
- Forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere.

Bakgrunn

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet fremmer tre forslag til endringer i introduksjonsloven og tilhørende forskrifter:

- Rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved overgang til arbeid eller utdanning
- Kommunene skal ta initiativet til å sette i gang opplæring i norsk og samfunnskunnskap
- Man må dokumentere kunnskaper om samfunnet for å få fritak fra opplæring i 50 timer samfunnskunnskap

Endringsforslagene er en oppfølging av regjeringens målsetting om å styrke språkopplæring for kvinner og gi flere muligheter for å delta i arbeidslivet.

Endringene er også en oppfølging av Meld. St. 6 (2012-2013) En helhetlig integreringspolitikk (Integreringsmeldingen), som omtaler flere tiltak for økt kvalitet i og bedre gjennomføring av introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Departementet ber høringsinstansene om særskilt tilbakemelding på hva som bør gjelde som dokumentasjonsgrunnlag for tilstrekkelig kunnskaper om samfunnet.

Høringsfristen er 06. feb. 2015.

Hovedinnholdet i forslagene

Rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved overgang til arbeid eller utdanning

Introduksjonsloven foreslås endret slik at det åpnes for inntil ett års permisjon fra deltakelse i introduksjonsprogrammet ved tilbud om ordinært arbeid, som en rettighet for deltakerne. Dette forventes å styrke deltakernes mulighet til rask overgang til arbeidslivet, gi større fleksibilitet i ordningen, gi deltakerne mulighet til å få konkrete erfaringer fra arbeidslivet og redusere faren for en innlåsingseffekt i programmet.

Det foreslås også å gi deltakerne rett til ett års permisjon ved tilbud om utdanning på høyskole eller universitet. Oppfølging gis fortsatt fra kommunen under permisjonstida, og deltakerne har mulighet til å komme tilbake til programmet hvis de ønsker det. Endringene vil på den måten legge til rette for at flere deltakere med behov søker seg til utdanning.

Det foreslås at utfyllende regler om dette gis i forskrift om fravær og permisjon, kap. 5, permisjoner.

Kommunene skal ta initiativet til å sette i gang opplæring i norsk og samfunnskunnskap

De enkelte må i dag selv sette fram krav eller søke om opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Departementet foreslår at kommunene får ansvaret med å ta initiativ til igangsetting av opplæring i norsk og samfunnskunnskap for personer med rett og plikt eller rett uten plikt, jf. introduksjonslovens § 17 første og annet ledd.

Departementet foreslår ingen endring for personer med plikt til å delta i opplæring. De må selv ta initiativet til å søke om å få begynne med opplæring i norsk og samfunnskunnskap, men kommunen har likevel et veiledningsansvar overfor disse.

Målet med forslaget er at flere personer skal komme raskere i gang med opplæring, og da spesielt for de som ikke deltar i noen form for kvalifisering, er hjemmeværende uten ytelse fra NAV. I denne gruppen er det mange kvinner.

Det er også et mål å sikre bedre gjennomstrømming i opplæring og medvirke til at flere fullfører opplæringen innen fristen på tre år etter innvilgelse av første gangs oppholdstillatelse.

Det utvidede ansvaret til kommunen foreslås lovfestet ved endring i introduksjonsloven § 18. Forskriften om opplæring vil omtale kommunens ansvar.

Man må dokumentere kunnskaper om samfunnet for å få fritak fra opplæring i 50 timer samfunnskunnskap

Det foreslås endringer i adgangen til fritak etter introduksjonsloven § 17 fjerde ledd. Kunnskaper i norsk eller samisk skal fortsatt kunne gi fritak fra plikt til norskopplæring, men for å få fritak fra samfunnskunnskap må man dokumentere kunnskaper om samfunnet. Formålet er å sikre at deltakerne gjennomfører opplæring i samfunnskunnskap, tilegner seg kunnskaper om det norske samfunnet og at kommunene tilbyr samfunnskunnskap i tråd med introduksjonsloven og læreplanen. Departementet håper gjennom dette å styrke den enkeltes mulighet til å delta i arbeids- og samfunnslivet.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene

Kommunens ansvar og administrative arbeid endres noe ved at kommunen må gi veiledning undervegs i introduksjonsprogrammet om muligheten for permisjon ved tilbud om arbeid eller utdanning, og ved at kommunen må vurdere søknader om permisjon. I permisjonstiden vil kommunen fortsatt ha ansvar for oppfølging, men det antas at dette vil være mindre arbeidskrevende enn om personen var deltaker i introduksjonsprogrammet på fulltid.

Deltakeren har ikke rett til introduksjonsstønning i permisjonstiden, men kommunen vil fortsatt motta integreringstilskudd for vedkommende.

Kommunen vil få redusert sitt oppfølgingsansvar og administrative arbeid i permisjonstiden, noe som totalt sett vil kunne innebære en innsparing for kommunen.

Kommunen vil få et økt ansvar for å ta initiativ til å sette i gang opplæring og drive målrettet veiledning overfor personer i målgruppen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Departementet har indikasjoner på at informasjon til innvandrere om norskopplæring allerede er godt ivaretatt i kommunene, og mener at de foreslåtte endringene ikke vil føre til omfattende merarbeid.

Kommunens ressursbruk til søknader om fritak fra opplæring i norsk og samfunnskunnskap vil etter Departementets vurdering være begrenset, da forskriften vil gi klare angivelser om dokumentasjon på tilstrekkelige kunnskaper i norsk og samfunnskunnskap. Dermed vil søknadsbehandlingen innebære liten grad av skjønnsutøvelse.

Kommunens utgifter til opplæring i 50 timer samfunnskunnskap inngår i det tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap er forutsatt å dekke. Departementet mener derfor at forslaget på dette punktet ikke gir kommunene utgifter utover det tilskuddsordningen allerede dekker.

Ut fra en samlet vurdering mener Departementet at de tre endringsforslagene ikke gir behov for kompensasjon til kommunene.

Høringsuttalelse fra Porsgrunn kommune

Endringene omfatter følgende tre punkter:

1. Rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved overgang til arbeid eller utdanning
2. Kommunene skal ta initiativet til å sette i gang opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
3. Man må dokumentere kunnskaper om samfunnet for å få fritak fra opplæring i 50 timer samfunnskunnskap

Ad pkt. 1: Rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved overgang til arbeid eller utdanning

Kommunen stiller seg positiv til forslaget.

Overgang arbeid:

Deltakere som innvilges inntil ett års permisjon fra introduksjonsprogrammet ved tilbud om ordinært arbeid, er fortsatt å anse som deltakere i programmet, og kommunen har fortsatt et oppfølgingsansvar for dem. Deltakere som har permisjon fra introduksjonsprogrammet ved tilbud om ordinært arbeid, beholder sin rett til deltakelse i programmet, og kommunen har fortsatt plikt til å sørge for program.

Overgang utdanning:

Med rett til inntil ett års permisjon fra introduksjonsprogrammet ved overgang til utdanning på fulltid, enten i videregående opplæring eller høyere utdanning på høyskole eller universitet, har kommunen fortsatt et oppfølgingsansvar for deltakerne. Deltaker beholder sin rett til deltakelse i programmet og kommunen har fortsatt plikt til å sørge for program.

Kommunen ser imidlertid en motsetning i dette. Ved overgang til ordinær utdanning på fulltid på et høyere nivå enn grunnskolen, er målsettingen med ordningen oppnådd og kvalifiseringen/ introduksjonsprogrammet skal avsluttes. *I det nye forslaget vil det bli en utydelig grense for når en har oppnådd målsettingen med introduksjonsprogrammet.*

Konsekvens for kommunen:

Ved begge overgangene vil det bety at et høyere antall introduksjonsdeltakere har rettigheter i introduksjonsprogrammet i inntil 3 år og kommunen får et utvidet oppfølgingsansvar. *Det betyr at kommunen må øke kapasiteten på oppfølgingsarbeidet samt til administrasjon av ordningen, og kommunen får dermed noe økte utgifter.*

Ad pkt. 2: Kommunene skal ta initiativet til å sette i gang opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Forslaget dreier seg om at andre innvandrergupper skal få opplæring i norsk og samfunnsfag, og at kommunen skal ta initiativ til slik opplæring, men forslaget er så diffust formulert at det er vanskelig å tallfeste omfanget.

Forslaget vil trolig bidra til å øke antall deltakere i kommunal opplæring i Introduksjons-programmet, og kommunen vil derfor få høyere kostnader til administrasjon, lokaler og lærerkrefter.

Kommunen stiller seg positiv til forslaget, men det må følges av midler for dekning av økte kommunale utgifter.

Ad pkt. 3: Man må dokumentere kunnskaper om samfunnet for å få fritak fra opplæring i 50 timer samfunnskunnskap

Departementet skriver at «innføring av et selvstendig fritaksgrunnlag for opplæring i 50 timer samfunnskunnskap understreker departementets ønske om økt jevnbyrdighet mellom opplæring i norsk og opplæring i 50 timer samfunnskunnskap.»

«Vi ber høringsinstansene om særskilt tilbakemelding på hva som bør gjelde som dokumentasjonsgrunnlag for tilstrekkelig kunnskaper om samfunnet.»

Administrasjonen har fått innspill i høringsprosessen om at bestått norskprøve B1, skriftlig og muntlig, bør være tilstrekkelig dokumentasjon for rett til fritak fra opplæring i samfunnskunnskap, men slutter seg likevel til departementets tre forslag om dokumentasjon på tilstrekkelige kunnskaper om samfunnet, jf. høringsnotatets s. 21, 2. avsnitt og forslag til endring i forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap, § 3.

Porsgrunn kommune har erfaring med at det er et stort behov for mer opplæring i samfunnskunnskap, og mener Departementets forslag vil styrke den enkeltes mulighet til å delta i arbeids- og samfunnslivet.

Forslag til innstilling framgår av sakens s. 1.